

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων (Παλαιό Σύστημα)

Εξεταζόμενο Μάθημα: **Χημεία Θετικής Κατεύθυνσης,**

Ημ/νία: **30 Μαΐου 2016**

Απαντήσεις Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Σωστό το **β**
- A2.** Σωστό το **α**
- A3.** Σωστό το **γ**
- A4.** Σωστό το **δ**
- A5.** Σωστό το **δ**

ΘΕΜΑ Β

B1. Λάθος. $Fe: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^2 \rightarrow Fe^{2+}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6$

Λάθος. $Ca: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$ (δεν έχει μονήρη e^-)

$Ni: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^8 4s^2$ (έχει 2 μονήρη)

Το Ca δεν είναι πραγματικό.

B2. α. 4 β. 5 γ. 1 δ. 3

B3. α) Τα στοιχεία έχουν διαδοχικούς ατομικούς αριθμούς και $E_{i_{1A}} > > E_{i_{1B}} > E_{i_{1Γ}}$ άρα (A): ευγενές αέριο και (B) ανήκει στην IA και στην επόμενη περίοδο από το (A).

β) Το B μετά τον 1^ο ιοντισμό παίρνει δομή ευγενούς αερίου οπότε απαιτεί μεγαλύτερη ενέργεια από την αντίστοιχη του Γ.

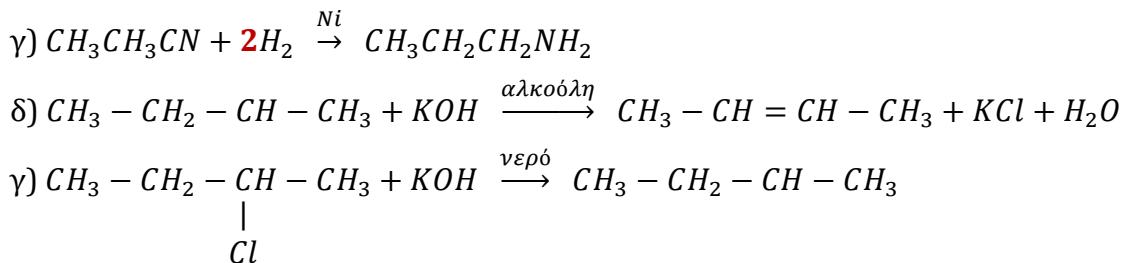
γ) $R_B > R_\Gamma > R_A$

αφού τα B, Γ ανήκουν στην επόμενη περίοδο από το A. Όμως το B ανήκει στην IA ομάδα ενώ το Γ στην IIA.

B4. α) $CH_3CH_2MgCl + H_2O \rightarrow CH_3CH_3 + Mg(OH)Cl$

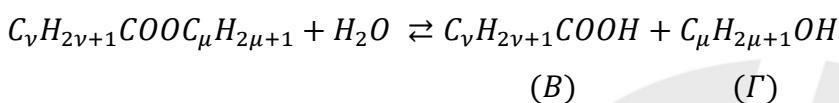
β) $(CH_3)_2NH + HCl \rightarrow (CH_3)_2NH_2^+ Cl^-$

МЕӨДІКО

ΘΕΜΑ Γ

R1. $RCOOR' \rightarrow R'CH_2OH$

Πρέπει $M_{r_B} = M_{r_C}$ δηλαδή $14\nu + 46 = 14\mu + 18 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow 14\nu + 28 = 14\mu \text{ δηλαδή } \nu + 2 = \mu.$$

Όμως $\nu + \mu + 1 = 5 \Leftrightarrow \nu + \mu = 4$, οπότε $\nu = 1$ και $\mu = 3$.

$H(\Gamma)$ ομως είναι πρωτοταγής αλκοόλη αφού με οξείδωση δίνει την (Δ) η οποία είναι οξύ (αντιδρά με Na_2CO_3 και δίνει CO_2).

(A): $CH_3COOCH_3CH_2CH_3$

(B): CH_3COOH

$$(\Gamma): \text{ } CH_3CH_2CH_2OH$$

(Δ): CH_3CH_2COOH

G2. (K): $CH_3 - CH = CH - CH_3$

$$(\Lambda): \text{CH}_3 - \underset{\text{OH}}{\text{CH}} - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$$

(M): CH_3CH_2COONa

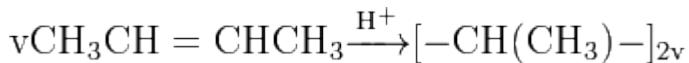
$$(N): \begin{pmatrix} -CH & -CH \\ | & | \\ CH_3 & CH_3 \end{pmatrix}_v \quad \text{et} \quad \begin{pmatrix} -CH \\ | \\ CH_3 \end{pmatrix}_{2v}$$

Σχόλιο: Στο σχολικό βιβλίο αναφέρεται μόνο πολυμερισμός ενώσεων με ένα διπλό δεσμό που περιέχουν τη ρίζα βινυλο. Άρα ο πολυμερισμός της (K) δεν είναι γνωστός στους υποψηφίους. Όπως φαίνεται παρακάτω

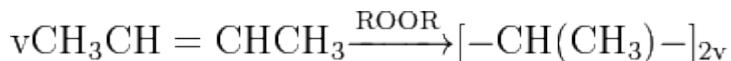
Πολυμερισμός

Διακρίνονται τα ακόλουθα είδη πολυμερισμού 2-βουτένιου, που όλα παράγουν β-πολυβούτυλένιο

1. Κατιονικός. Π.χ.:

2.. Ελευθέρων ριζών. Π.χ.:

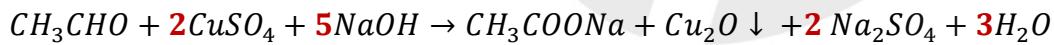

- Όπου v ο βαθμός πολυμερισμού.

Γ3. Έχω $2x$ mol CH_3CHO και 2ψ mol $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ στο μίγμα.

Κάθε μέρος θα περιέχει x και ψ mol αντίστοιχα.

1° μέρος:

$$x \text{ mol} \qquad \qquad \qquad x \text{ mol}$$

$$x \cdot Mr_{\text{Cu}_2\text{O}} = 14,3 \text{ δηλαδή } x \cdot 143 = 14,3 \Leftrightarrow x = 0,1$$

2° μέρος:

$$x \qquad \qquad \frac{2x}{5} \qquad \qquad x$$

$$\psi \qquad \qquad \frac{4\psi}{5} \qquad \qquad \psi$$

$$\text{Άρα } (x + \psi) = 0,3 \text{ οπότε } \psi = 0,2$$

$$n_{\text{KMnO}_4} = \frac{2x + 4\psi}{5} = \frac{1}{5} = 0,2$$

$$\text{Άρα } V = \frac{n}{C} = \frac{0,2}{0,2} = 1\text{L}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

- α) Αλκαλιμετρία
- β) Το Y_2 με σιφώνιο και το Y_4 με προχοΐδα.
- γ) Στην πλήρη εξουδετέρωση ισχύει:

$$C_{HA} \cdot V_{HA} = C_{NaOH} \cdot V_{NaOH}$$

$$C_{HA} \cdot 20 = 0,1 \cdot 20 \Leftrightarrow C_{HA} = 0,1M$$

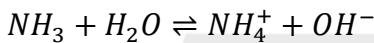
$$\delta) K_{\alpha H\Delta} = \frac{[H_3O^+] \cdot [\Delta^-]}{[H\Delta]} \Leftrightarrow \frac{[H\Delta]}{[\Delta^-]} = \frac{[H_3O^+]}{K_\alpha}$$

$$\text{Δηλαδή } \frac{[H\Delta]}{[\Delta^-]} = \frac{10^{-4}}{10^{-5}} = 10.$$

$$0,1 - x \quad x \quad x$$

$$\text{'Ομως } x = 10^{-4} (\text{pH} = 4) \text{ οπότε } K_\alpha \simeq \frac{x \cdot x}{0,1} = 10^{-7}$$

$$0,1 - \omega \quad \omega \quad \omega$$

$$\omega = 10^{-3} (\text{pH} = 11)$$

$$K_b \simeq \frac{\omega \cdot \omega}{0,1} = 10^{-5}.$$

Δ3. Έστω $V_1 L$ του Y_2 και $V_2 L$ του Y_4 τότε $n_{HA} = 0,1 \cdot V$ και $n_{NaOH} = 0,1 \cdot V_2$.

HA	+	$NaOH$	$\xrightarrow{(*)}$	$NaA + H_2O$
αρχ	0,1 · V_1	0,1 · V_2		
τελικά	0,1 · $V_1 - 0,1 \cdot V_2$	0		0,1 · V_1

(*) Αν είχαμε εξουδετέρωση το NaA θα έδινε $pH > 7$ ($25^\circ C$) άρα θα περισσεύει HA . Εξάλλου μόνο με αυτό τον τρόπο προκύπτει ρυθμιστικό διάλυμα. Το τελικό διάλυμα, λοιπόν, είναι ρυθμιστικό οπότε ισχύει:

$$[H_3O^+] = K_\alpha \frac{C_{HA}}{C_{NaA}} \text{ (ισχύουν οι προσεγγίσεις)}$$

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

$$\text{οπότε } 10^{-7} = 10^{-7} \frac{\frac{0,1 \cdot V_1 - 0,1 \cdot V_2}{V_{\tau\epsilon\lambda}}}{\frac{0,1 \cdot V_2}{V_{\tau\epsilon\lambda}}} \text{ δηλαδή } 0,1V_1 - 0,1V_2 = 0,1V_2.$$

Τελικά $V_1 = 2V_2$

$$\frac{V_1}{V_2} = 2.$$

Δ4. Το HCl που θα προστεθεί θα αντιδράσει με το NaA οπότε θα προκύψει νέο ρυθμιστικό.

Στα $330mL$ του γ_5 έχουμε:

$$C_{HA} = \frac{0,1 \cdot V_1 - 0,1 \cdot V_2}{V_1 + V_2} \text{ και με αντικατάσταση}$$

$$V_1 = 2V_2 \text{ παίρνουμε } C_{HA} = \frac{0,1}{3} M$$

$$\text{Αντίστοιχα } C_{NaA} = \frac{0,1}{3} M \text{ οπότε } n_{HA} = \frac{0,1}{3} \cdot 0,33 = 0,011 mol \text{ και } n_{NaA} = 0,1 \cdot V \text{ (ο } V \text{ σε λίτρα)}$$

	HCl	$+ NaA$	$\rightarrow$	$NaCl$	$+ HaA$
αρχ	$0,1V$	$0,011$		$0,011$	
αντ/παρ	$0,1V$	$0,1V$		$0,1V$	$0,1V$
τελικά	0	$0,011 - 0,1V$		$0,011 + 0,1V$	

Το pH τώρα θα είναι μια μονάδα μικρότερο άρα $pH = 6$.

Πρόκειται όμως πάλι για ρυθμιστικό οπότε:

$$[H_3O^+] = K_\alpha \frac{C_{HA}}{C_{NaA}}$$

$$10^{-6} = 10^{-7} \frac{\frac{0,011 + 0,1 \cdot V}{V_{\tau\epsilon\lambda}}}{\frac{0,011 - 0,1V}{V_{\tau\epsilon\lambda}}} \Leftrightarrow$$

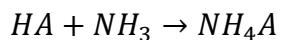
$$10(0,011 - 0,1V) = 0,011 + 0,1V$$

$$0,11 - V = 0,011 + 0,1V$$

$$\Leftrightarrow V = 0,09 \text{ δηλαδή } 90 mL$$

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Δ5. Είναι $n_{HA} = 0,1 \cdot V$ και $n_{NH_3} = 0,1 \cdot V$

αρχ. $0,1 V$ $0,1$

τελ. $0,1 V$

Το διάλυμα που προκύπτει περιέχει NH_4^+ οπότε:

αρχ. C

τελ. 0 C C

Οπότε:

$$K_{\alpha_{NH_4^+}} = \frac{10^{-14}}{10^{-5}} = 10^{-9} \quad \text{και} \quad K_{b_{A^-}} = \frac{10^{-14}}{10^{-7}} = 10^{-7}$$

Άρα το διάλυμα θα είναι **αλκαλικό** αφού $K_{b_{A^-}} > K_{\alpha_{NH_4^+}}$

Επιμέλεια: Μπάμπης Μπέσης

